

פארק נאות קדומים

טבע • תנ"ך • תרבות

"הכל נשאר במשפחה"

מידע כללי וסילבוס הקורס:

כללי:

5 מפגשים החל מנובמבר 2021 הנערכים בימי שישי.
משך כל מפגש כ-3.5 שעות, בין השעות 09:00-12:30.

על הקורס:

הקורס יעסוק בחיי המשפחה הגרעינית בעת הקדומה מהיבטים ונקודות מבט שונות וחדשות בליווי קטעי מקורות הכוללים מקורות יהודיים, ספרות ושירה עכשווית. מתכונת המפגשים תהיה הרצאת מבוא בת כשעה על הנושא ולאחריו סיור בשטח.

את המפגשים תנחה ד"ר אביבית שוויקי, בעלת תואר דוקטור בנושא "מחזור החיים של האישה בתקופת המקרא".

סילבוס הקורס:

מפגש 1 - בעל אחד ונשים סביב לו

היררכיה במשפחה הגרעינית-פטריאכלית בתקופת המקרא

תאריך - ח' בכסלו תשפ"ב / 12.11.21

המפגש הראשון יעסוק בחיי המשפחה הגרעינית בתקופת המקרא.

המשפחה בתקופת המקרא הוגדרה 'פטריאכלית'. בראשה עומד הגבר שהוא ראש המשפחה, ולאחריו בסדר היררכי: אשתו או נשותיו החוקיות (שגם ביניהן הייתה העדפה לאחת מהן), הפילגש או הפילגשים ובתחתית הסולם הוצבה השפחה - אמה.

הדינמיקה המשפחתית הזאת הובילה לעוצמות רגשיות ויצרה מערכת יחסים סבוכה הכוללת תככים, בגידות ומזימות ואווירת תחרות תמידית.

במהלך הסיור נשמע על דמויותיהן של שרה והגר ועל הדרמה בחייהן המשותפים, כשרה - האישה החוקית - נאלצת להיעזר בשרותי הפוריות של אמתה, הנחותה ממנה בהיררכיה המשפחתית. וכן על חמש בנות צלופחד שיצאו בנועזות כנגד החוק שלא מתיר להן ירושה.

פארק נאות קדומים
טבע • תנ"ך • תרבות

מפגש 2 - טוב אח קרוב...

יחסי אחים במשפחה

תאריך - א' בטבת תשפ"ב / 17.12.21

המפגש השני יעסוק ביחסי אחים בתוך המשפחה.

מגוון רגשות כמו קנאה, תחרות, אהבה ושנאה עוברים כחוט השני מסיפור קין והבל, דרך סיפור יעקב ועשיו ועד סיפור סינדרלה.

חיכוכים "מודרניים" בין אחים דוגמת מי ישב במושב הקדמי באוטו, הם המשך למאבק המתמיד וארוך שנים על כוח ועל תשומת לב ההורים.

במהלך הסיור נספר על דמותו של יוסף הילד המועדף על אביו, שעורר את קנאת אחיו אך הוא המשיך לבקש את קרבתם על אף שבגדו בו, גם כאשר כבר בגר והפך למשנה למלך.

וכן נאיר את מערכת היחסים הבעייתית שבין יעקב לעשיו, שהתפתחה כתוצאה מהעדפת כל אחד מהוריהם (יצחק ורבקה) לאחד מהילדים, דבר שהוביל לאיבה ביניהם.

מפגש 3 - "ילדים זה שמחה"

פוריות, ילודה ועקרות

תאריך - י"ז בטבת תשפ"ב / 14.01.22

המפגש השלישי יעסוק בנושא פוריות ועקרות בחברה שמקדשת ילודה

הפסוק הראשון במקרא המתייחס לגבר ואישה, מדבר על פריון: "פְּרוּ וּרְבוּ..." (בראשית א, כח). לפי תפישה זו - הייעוד של כל זוג בעולם הוא ללדת ילדים ו...הרבה.

בעולם הקדום האחריות לעקרות הייתה תמיד מנת חלקה של האישה ומכאן להיות אימא היה המצב היוקרתי ביותר לא ילדה ילדים, מצב שנחשב לקללה.

על אמונות, תפילות ונדרים, פולחנים וקמעות וגם על "דילים" - בדרך להתעברות וללידה.

במהלך הסיור נתמקד בשאלה מה יותר חשוב: להיות האישה האהובה או הפורייה?

נאיר את דמויותיהן של חנה אם שמואל ורחל אמנו, שתיהן נשים אהובות על בעליהן אך עקרות שנים רבות, לצידן נשים פוריות (פנינה, לאה) שזכו לפרי בטן ותחת קורת גג אחת נאלצו להתמודד עם המציאות הסבוכה.

פארק נאות קדומים

טבע • תנ"ך • תרבות

מפגש 4 - לא לבעלי לב חלש

מעשים אסורים בתוך המשפחה

תאריך - י"ז אדר א תשפ"ב / 18.02.22

המפגש הרביעי יעסוק באלומות ובאונס נשים בתקופת המקרא

המודעות בעשרות השנים האחרונות לאלומות המופנית נגד נשים, הביאה לקביעת ה-11.25 לציון המאבק נגד התופעה בכל העולם. תנועת ME TOO קמה בדיוק בגלל סיבה זו. המקרים שעליהם אנחנו שומעים במדיה המודרנית מתכתבים עם סיפורים מהעולם הקדום אותם אנו קוראים בתנ"ך. גילוי עריות, אונס, אונס קבוצתי, גניבת זרע, ניאוף, מציצנות, הטרדה מינית ו"שאר ירקות"... והכל נמצא במקורות. הרהורים על יחסים אסורים מתקופת המקרא ועד ימינו - איזו כברת דרך עשינו? אם בכלל...

נספר את סיפורה של תמר כלתו של יהודה, שבתעוזה ותחבולות, וחרף תכתיבים חברתיים הצליחה לממש את יעודה כאם. וכן נספר על ילדיו של דוד - תמר שנאנסה ע"י אחיה אמנון - ובאומץ זעקה את זעקתה בראש חוצות כדי שכולם ידעו וישמעו.

וגם על דינה ביתו של יעקוב - שאחיה מענישים את כל עירו של מי שאנס אותה במה שאנו מכנים היום 'רצח על חילול כבוד המשפחה'.

מפגש 5 - אהבה בין הכרמים

על מפגשי אוהבים לא קונבנציונליים ותעשיית הקוסמטיקה שהתלוותה אליהם

תאריך - ח' אדר ב תשפ"ב / 11.03.22

המפגש יעסוק בזוגיות ואהבה בעת הקדומה ובתעשיית היופי.

חייה של נערה צעירה בתקופת המקרא התרחשו בדרך כלל בין כותלי הבית. כאשר בגרה, החל החיפוש אחר מועמד ראוי לנישואין בשבילה. למרות ההפרדה בין המינים, תמיד נמצאו מקומות מפגש לא שגרתיים, בהן ניתן היה להחליף מבטים ומילות אהבה. מפגשים אלו קרו לעיתים ביוזמה של הנערה, חרף העובדה שהמושג "פמיניזם" עוד לא נהג בעולם.

בהתחשב בכך שבחברה פוליגמית הייתה האישה בתחרות תמידית על ליבו של הגבר, טיפוח היופי תפס מקום חשוב בסדר יומה של האישה משחר ההיסטוריה. על מדפי הקוסמטיקה בעת הקדומה אפשר היה למצוא תכשירים ומשחות לסיכת הגוף, בשמים, שמנים, קטורת וחומרי איפור.

בסיוור נכיר את דמותם של הנער והנערה ממגילת שיר השירים, שני אוהבים, שמנסים חרף התכתיבים החברתיים להיפגש בסתר והאם מפגש כזה יכול להוביל לנישואין?

על נשות מגילת רות (נעמי, רות ועורפה), מה כל אחת מהן מייצגת בעולמנו ועל רות המואביה שבעידודה של חמותה עושה מעשה לא מקובל, אך פורץ דרך לליבו של בועז.

הסיוור כולו יתקיים בהשראת הבשמים והריחות שהיו חלק חשוב ביצירת הרומנטיקה בעבר וגם בהווה.

